

Bilag 1

Opsamling på lokaludvalgenes erfaringer med 3 øvrige tilpasninger

Resumé

I dette bilag har Økonomiforvaltningen samlet lokaludvalgenes erfaringer med 3 øvrige centrale tilpasninger af lokaludvalgenes arbejde, udover lokale repræsentantskaber. Det er gjort på opfordring af lokaludvalgene selv og drejer sig om erfaringer vedr. afvikling af digitalt valg, bydelsplanarbejdet og forvaltningssamarbejdet. Bilaget vedlægges til gruppeforpersonskredsens orientering.

Sagsfremstilling

Lokaludvalgenes erfaringer med de 3 nævnte tilpasninger har, sammen med lokale repræsentantskaber, været i høring i kommunens 12 lokaludvalg i perioden 13. december 2023 til 15. februar 2024. Økonomiforvaltningen har modtaget høringssvar fra alle 12 lokaludvalg. Høringssvarene er vedlagt i bilag 2.

Dette bilag beskriver hovedtrækkene ved de 3 tilpasninger, samler op på, og besvarer gennemgående opmærksomheds- og erfaringspunkter fra høringssvarene. Det sker i rækkefølgen: digitalt valg, bydelsplanarbejdet og forvaltningssamarbejdet. Økonomiforvaltningens bemærkninger til de enkelte erfaringspunkter er *kursiverede*.

Vedr. digitalt valg til lokalvalg

Om de nye rammer for afholdelse af valg til lokaludvalg

Med tilpasningen af lokaludvalg overgik afholdelse af valg til lokaludvalg fra et fysisk valgmøde til afvikling via digital opstilling og afstemning. Ændringen havde til formål at skabe større transparens og legitimitet omkring valget, og få flere til at stille op og stemme vha. forenklede valgregler og procedurer.

Før tilpasningen skulle foreninger have min. 2 medlemmer for at opstille en kandidat og/eller afgive stemme. Med tilpasningen blev der indført nye betingelser for opstilling, og foreninger skal nu have eksisteret min. 1 år og have min. 15 medlemmer for at opstille en kandidat og/eller afgive stemme. Opstillede kandidater skal nu præsenteres online, og der er åbent for digital afstemning i 14 dage.

30-04-2024

Sagsnummer i F2
2023 - 2609

Dokumentnummer i F2
4755584

Sagsnummer eDoc
2023-0054262

Sagsbehandler
Anja Englev Olsen

Der blev med tilpasningen besluttet tre obligatoriske interessegrupper på tværs af lokaludvalg, som foreningskandidater skal opstilles i. Det drejer sig om interessegrupperne: 1) Børn, unge, idræt, kultur, fritid; 2) Ældre, sundhed, social og integrationsområdet; og 3) Bolig, miljø og erhverv. Interessegrupper og antallet heraf blev tidligere besluttet i forbindelse med de enkelte lokaludvalgs valgmøder.

Til de tre nye interessegrupper blev der, som noget nyt, oprettet tre tilhørende suppleantlister med plads til et ubegrænset antal suppleanter. Tidligere blev der indstillet 2 suppleanter for hvert medlem på, eller efter, valgmødet. Løbende indstilling af suppleanter efter valget skete pba. indstilling fra de foreninger, der havde været repræsenteret i den pågældende interessegruppe på valgaftenen.

Med de nye suppleantlister kan nye foreninger, der ikke var repræsenteret ved det digitale valg, eller som opstår efter valget, løbende lade en suppleant opstille. Dette kan betyde, at der skal arbejdes lidt mere på kendskab, overlevering og samarbejde mellem medlemmer og suppleanter inden for de enkelte interessegrupper, end det gjorde sig gældende under den gamle suppleantordning med 2 suppleanter tilknyttet hvert medlem. Til gengæld sikrer den nye ordning, at der løbende er lige muligheder for alle foreninger, der opfylder de gældende krav til at være repræsenteret i lokaludvalgene.

Om lokaludvalgenes erfaringer vedr. digitalt valg

- Vedr. digitalt valg og stemmeprocent

Størstedelen af lokaludvalgene havde en positiv oplevelse med det digitale valg. Stort set alle har oplevet det digitale valg som et fremskridt fra den tidlige metode. Stemmeprocenten var f.eks. højere end ved tidligere valg, og der har været mere transparens om valget, og de der stillede op. En tredjedel af lokaludvalgene nævner, at selvom det er et fremskridt med digitalt valg, er det stadig kompliceret at kommunikere om regler og rammer for valget, og at der skal lægges flere kræfter i formidlingen heraf fremadrettet. F.eks. ift. hvordan det formidles, at man skal repræsentere en forening både for at stille op og stemme. En fjerdedel af lokaludvalgene foreslår desuden, at alle københavnere - ikke kun foreningsrepræsentanter - skal kunne stemme.

To lokaludvalg har ikke oplevet det digitale valg som en succes. Hvoraf det ene ønsker at gå tilbage til det fysiske valgmøde, som det mener, er godt for det fremtidige samarbejde.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Økonomiforvaltningen kender desværre ikke antallet af opstillede kandidater ved forrige valg. Det skyldes, at det ikke er registreret hvor mange af dem, der tilmeldte sig valgmødet, der reelt endte med at stille

op på selve mødet eller blot valgte at stemme. Forvaltningen har derfor ikke et sammenligningsgrundlag ift. det nye valg, hvor i gennemsnit 21,75 kandidater stillede op til de 15 foreningspladser. Gennemsnittet på 21,75 dækker over en forskel på i alt 15 opstillede kandidater, som var tilfældet i to lokaludvalg, hvor der dermed var fredsvalg, og 36 som det højest antal opstillede i et lokaludvalg. Økonomiforvaltningen kan desuden oplyse, at 54% af de valgte medlemmer i 2022 var nye i lokaludvalgene, mens kønsfordelingen på ca. 60% mænd og et aldersgennemsnittet på knap 56 år stort set var uændret fra valget i 2018.

Stemmeprocenten steg med 56% fra valget i 2018 til det digitale valg i februar 2022, og det tyder derfor på, at det digitale valg har gjort det nemmere at stemme. Det kan f.eks. skyldes, at man nu kan læse om de opstillede kandidater forud for afstemningen, og at foreningerne ikke længere skal møde op fysisk i et afgrænset tidsrum til valgmøde og har 14 dage til at afgive sin digitale stemme.

Forvaltningen bemærker i øvrigt, at tilpasningen af lokaludvalg blev besluttet kun ca. 3 måneder før afviklingen af valg til lokaludvalg. Det gjorde det vanskeligt for lokaludvalgene at nå at implementere og kommunikere den nye valgproces ud i god tid i bydelene. Med lokaludvalgenes nuværende erfaringer og tid til at tilrettelægge formidlingen af krav og proces vurderer forvaltningen, at denne opgave vil kunne håndteres endnu bedre fremover.

- Vedr. valgbarhedskrav

En tredjedel af lokaludvalgene mener, at valgbarhedskravet om min. 15 medlemmer og 1 års eksistens har besværliggjort tilmelding til opstilling og stemmeafgivelse, og desuden er ekskluderende for mindre og nyetablerede foreninger. Et enkelt lokaludvalg foreslår, at en måde at imødekomme dette på, kunne være at reducere kravene til de foreningsrepræsentanter, der blot ønsker at stemme. Det foreslås bl.a., at foreningerne kan nøjes med at indsende deres CVR-nummer, og at det så er op til Økonomiforvaltningen at udføre stikprøvekontroller.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Økonomiforvaltningen er enig i, at valgbarhedskravene til opstilling og stemmeafgivelse ikke er blevet forenklet med et yderligere krav om dokumentation for 1 års eksistens. Forvaltningen vil, frem mod afvikling af næste valg, se på, hvordan krav til indsendelse af dokumentation evt. kan forenkles og formidles klarere – f.eks. ved brug af eksempler.

De nye valgbarhedskrav skal sikre, at de foreningsrepræsentanter, der vælges til lokaludvalg, repræsenterer en forening med en større medlemskare, og flere erfaringer og aktiviteter i bydelen end tidligere.

Det er korrekt, at dette udelukker medlemmer og suppleanter fra mindre og helt nye foreninger. Dette imødegås dog til dels med den nye regel om suppleantlister, hvor nye foreninger, i takt med at de har eksisteret et år og har opbygget en tilstrækkelig medlemsskare, løbende kan blive suppleanter i lokaludvalgene.

- Vedr. rekruttering af kandidater

Lidt under halvdelen af lokaludvalgene nævner, at det både ved forrige og seneste valg har været svært at rekruttere medlemmer og suppleanter, samt sikre diversiteten i sammensætningen. Overgangen til digitalt valg opleves ikke at have ændret på dette. Enkelte lokaludvalg har haft gode erfaringer med rekrutteringen og peger på, at muligheden for at præsentere kandidaterne inden valget kan have haft en positiv indvirkning.

Flere nævner i det hele taget den løbende rekruttering af medlemmer og suppleanter til lokaludvalg som en udfordring. Det nævnes i den forbindelse, at lokaludvalgene vil se på mulige indsatser for rekruttering, der kan understøtte så bred en mangfoldighed af forskelligartede foreninger i lokaludvalgene, som muligt. En fjerdedel af lokaludvalgene ønsker også, at det bliver muligt at overlade vakante partipladser til ungdomspartierne, så pladserne besættes, og der kan komme flere unge i lokaludvalgene.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Økonomiforvaltningen vil understøtte lokaludvalgene i indsatser for rekruttering af medlemmer og suppleanter til lokaludvalgene - både den løbende rekruttering og ift. opstilling til valg. Der er f.eks. nedsat en arbejdsgruppe i lokaludvalgssekretariaterne, der arbejder målrettet med synliggørelse af lokaludvalgenes arbejde, rolle og resultater generelt og i de enkelte bydele. Dette skal understøtte et større kendskab til lokaludvalgene, den forskel de gør i bydelene og hvordan man kan indgå helt eller delvist i arbejdet eller stille op til valget.

- Vedr. interessegrupper og tilhørende suppleantlister

Halvdelen af lokaludvalgene mener ikke, at de 3 obligatoriske interessegrupper, der med tilpasningen blev gældende for alle lokaludvalg, virker hensigtsmæssigt. De oplever bl.a., at foreningsrepræsentanter ofte har flere overlappende interesser på tværs af interessegrupperne, da deres erfaringer og aktiviteter spænder bredt. Og de er derfor alligevel ikke garanter for en mere fagspecifik viden og erfaring i lokaludvalget for det pågældende område. Samme problematik nævner en tredjedel af lokaludvalgene, går igen ift. de 3 suppleantlister til de 3 interessegrupper.

Det kan også være en udfordring, at nogle interessegrupper har færre suppleanter end andre, og derved kan have sværere ved at indkalde nok suppleanter. Nogle lokaludvalg peger derfor på, at det ville være mere smidigt med én fælles suppleantliste for alle tre interesseområder. Dette vil dog i så fald forstærke andre lokaludvalgs argument om, at der med kun 3 suppleantlister trækkes på et færre antal 1. og 2. suppleanter end tidligere, som kan gøre det vanskeligt for 3. og 4. m.fl. suppleanter at deltage i lokaludvalget.

En fjerdedel af lokaludvalgene ønsker at gå tilbage til de to suppleanter per medlem, idet de mener, at det dermed er nemmere at overlevere viden mellem suppleanterne og det pågældende medlem.

Enkelte lokaludvalg undrer sig over, at når et medlem udtræder af lokaludvalget, er det op til den pågældende forening, som medlemmet repræsenterede at udpege et nyt medlem. De ønsker i stedet, at pladsen går til 1. suppleanten.

Modsat ovenstående, oplever enkelte lokaludvalg, at de 3 suppleantlister skaber en bedre og mere kvalificeret suppleantdækning, og at suppleanternes tilknytning til lokaludvalgene styrkes. Det skyldes f.eks., at de nuværende 1. og 2. suppleanter langt oftere deltager på lokaludvalgsmøderne, end under den gammel ordning med en 1. og 2. suppleant per medlem.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Der har altid været nedsat interessegrupper i lokaludvalgene. Hvor det tidligere var selve valgmødet, der afgjorde interesseområderne og antallet heraf, er lokaludvalgene nu blevet pålagt Borgerrepræsentationens beslutning om de samme 3 interessegrupper i alle lokaludvalg. Der har således altid været en del af lokaludvalgenes dna, at medlemmer og suppleanter repræsenterede et interesseområde i bydelen. Det er dog fortsat sådan, at det enkelte medlem er personligt valgt og naturligvis deltager og bidrager med den bredde af øvrig viden og erfaring, den pågældende har til lokaludvalgsarbejdet.

Interessegrupperne skal ses som en måde at understøtte arbejdet med og sætte fokus på så bred en mangfoldighed af forskellige interesser i lokaludvalgenes sammensætning som muligt. Det er Økonomiforvaltningens klare vurdering, at interessegruppernes interessefelt er tilstrækkeligt bredt formuleret til, at alle lokale foreninger kan stille op og blive repræsenteret i lokaludvalget, som medlem eller suppleant. Men økonomiforvaltningen er opmærksom på, at lokaludvalgene frem mod næste valg skal understøttes i indsatser, der adresserer de udfordringer, der nævnes. Det gælder f.eks. løbende

indsatser for rekruttering af suppleanter samt bedre kobling og informationsudveksling mellem eksisterende suppleanter og medlemmer. Det kunne også være ift. kortlægning af bydelens interesseområder og befolknings sammensætning for en mere målrettet rekruttering og fremme af de interessegrupper, som lokaludvalget vurderer, ikke er tilstrækkeligt repræsenteret i lokaludvalget.

Foreninger, der med valget fik en repræsentant i lokaludvalget, kan, hvis deres repræsentant udtræder, indstille et nyt medlem, så længe de ønsker det og opfylder gældende krav. Det er således ikke længere 1. suppleanten, der automatisk overtager et udtrådt medlems plads. Beslutningen herom vægter forrang til medlemspladser højere for de foreninger, der fik en plads i lokaludvalget ved valget, end for suppleanter. Det er naturligvis vigtigt, at der med denne beslutning fortsat arbejdes med at involvere suppleanter, f.eks. i arbejdsgrupper, seminarer, udarbejdelse af visioner, bydelsplan mv, så de er så tæt koblet til lokaludvalgenes arbejde som muligt.

Vedr. forvaltningernes tidlige inddragelse og høring af lokaludvalg

Med tilpasningen af lokaludvalg var der et ønske om at få præciseret, systematiseret og forankret forvaltningernes tidlige inddragelse og høring af lokaludvalg for et tydeligere og styrket samarbejde. Justeringer, der er foretaget i kommissoriet i overensstemmelse hermed, er nævnt i overordnede træk og opdelt under tidlig inddragelse og høring herunder.

For at sikre en operationalisering af justeringerne i kommissoriet om tidlig inddragelse og høring af lokaludvalg, blev der ifm. beslutningen om tilpasning af lokaludvalg indgået samarbejdsaftaler mellem Borgerrepræsentationens Sekretariat og de 6 fagforvaltninger samt 7 kontorer i Økonomiforvaltningen om samarbejdet med lokaludvalg. Samarbejdsaftalerne blev indgået ultimo 2021/primo 2022, og gennemgår en mindre evaluering i efteråret 2024.

Om tilpasninger vedr. forvaltningernes tidlige inddragelse

Forvaltningerne har, siden lokaludvalgene blev nedsat i perioden 2006-2009, haft pligt til at lave tidlig inddragelse af lokaludvalgene, når en sag har særlig betydning for bydelen. Før tilpasningen vurderede forvaltningen egenhændigt, om en sag var af særlig betydning for en bydel. I dag foretager forvaltningen fortsat den første vurdering. Jf. Kommissorium for lokaludvalg skal forvaltningen nu gå i dialog med lokaludvalgssekretariatet, og parterne skal sammen vurdere, om en sag er af en sådan særlig betydning for en bydel, at lokaludvalget skal inddrages.

Det er i dag præciseret i Kommissorium for lokaludvalg, at forvaltningerne skal orientere lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariaterne halv- eller helårligt om kommende sager, viden og prognoser for bydelen for at sikre den helt tidlige videndeling, dialog og evt. samarbejde om den lokale byudvikling og københavnerinddragelse.

Om tilpasninger vedr. forvaltningernes høringer

Hvor lokaludvalgene tidligere var forpligtet til at afgive udtalelser til Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget og de stående udvalg efter anmodning herfra, er det i dag op til lokaludvalgene selv at prioritere i deres arbejde og vurdere, om sager og høringer har en særlig betydning for bydelen, og de ønsker at udtale sig herom.

Anbefalede frister for lokaludvalgenes høringssvar er som noget nyt præciseret i kommissoriet. Her angives, at fristerne bør fastsættes, så der er tid for lokaludvalgene til at føre dialog med københavnerne i bydelen, inden lokaludvalgene behandler sagen på et møde. Det betyder, som det fremgår i kommissoriet, at hvis der er foregået en tidlig inddragelse af lokaludvalgene, og dermed mulighed for tilrettelæggelse af en rettidig, lokal inddragelsesproces, anbefales en høringsfrist på min. 6 uger. Hvis der ikke er foregået en tidlig inddragelse, anbefales min. 8 uger, og 12 uger anbefales, hvis der er behov for en omfattende, bred københavnerinddragelse.

Om lokaludvalgenes erfaringer vedr. tidlig inddragelse og høringer

- Vedr. tidlig inddragelse

Lidt over halvdelen af lokaludvalgene ser gerne, at de fleste forvaltninger bliver bedre til at inddrage lokaludvalgene tidligere i deres sager. Relateret til dette nævner lidt under halvdelen, at der er stor forskel på, hvordan forvaltningerne griber tidlig inddragelse an. Flere nævner f.eks., at forvaltningerne ser forskelligt på inddragelsesniveau og indflydelsesrum for lokaludvalg, og der ønskes en større systematik i, hvordan og hvornår lokaludvalgene inddrages.

På tværs af lokaludvalgene fremhæves særligt Teknik- og Miljøforvaltningen, som et godt eksempel på en forvaltning, der ofte inddrager lokaludvalgene tidligt i processen, generelt er gode til at informere om kommende projekter i bydelene, og hvor mange lokaludvalg har glæde af de halvårige møder, der giver mulighed for at tilrettelægge hensigtsmæssige processer. Flere lokaludvalg efterspørger samme inddragelsesformer fra de andre forvaltninger.

En tredjedel af lokaludvalgene er overordnet tilfredse med de halv-/helårige forvaltningsmøder, hvor der gives information om kommende og igangværende projekter relateret til bydelen og lokaludvalget. Der er lidt forskel på, hvilke forvaltninger de enkelte lokaludvalg fremhæver,

foruden Teknik- og Miljøforvaltningen. Det opleves, at møderne skaber en gensidig indsigt i og forståelse for arbejds- og beslutningsprocesser, og giver lokaludvalgene bedre mulighed for at planlægge københavnerinddragelse. Derudover er disse møder ofte medvirkende til at forkorte høringsprocesser. Et enkelt lokaludvalg oplyser, at de halv-/helårlige møder er for overordnede, og ikke gør det nemmere at planlægge inddragelsesprocesser.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Det er Økonomiforvaltningens opfattelse, at forvaltningernes tidlige inddragelse af lokaludvalg i sager af særlig betydning for de enkelte bydele, og forud for høringer, er helt afgørende. Det skal i højere grad ske på tværs af alle forvaltninger, hvis lokaludvalgene skal have tilstrækkelig tid og viden til tilrettelæggelse af københavnerinddragelse og udarbejdelse af et kvalificeret svar til forvaltningerne, hvor bydelens forskellige interesser er vægtet. Det er ud fra lokaludvalgenes besvarelser derfor afgørende, at Økonomiforvaltningen fortsat arbejder på det konstruktive samarbejde, gensidige forventningsafstemninger vedr. indflydelsesrum, roller, arbejds- og beslutningsgange mm. Herunder at forvaltningerne i endnu højere grad benytter lokaludvalgssekretariaterne som indledende sparringspartnere om gode processer i de helt tidlige faser for kommende lokale sager og høringer.

Mht. konkrete forvaltningsmøder, er det Økonomiforvaltningens vurdering, at det rette omfang og indhold skal afstemmes i dialog mellem de enkelte lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater og forvaltninger. Det skyldes, at det er forskelligt, hvilke behov og fokusområder de enkelte lokaludvalg har i sit arbejde, hvor meget tid de enkelte forvaltninger er i stand til at afsætte hertil, og i hvilket omfang de enkelte forvaltninger har sager og høringer af særlig lokal betydning.

- Vedr. lokaludvalgenes erfaringer med høringer og frister

I lidt under halvdelen af afhøringsssvarene peger lokaludvalgene på, at længden på høringsfristerne er for korte, herunder hvis der også skal nås en form for inddragelse af københavnerne i lokalområdet. Et enkelt lokaludvalg oplyser, at det lidt paradoksalt ofte er i de tilfælde, hvor der ikke er sket en tidlig inddragelse af lokaludvalgene, at der gives kortere høringsfrister. Et andet lokaludvalg meddeler, at 12 ugers høringsfrister vil være optimalt, men at der også er en vis forståelse for nødvendigheden af projekternes fremdrift.

Samarbejdsaftalerne fremhæves af omkring en tredjedel af lokaludvalgene som et godt værktøj til at efterspørge og skabe de rigtige rammer for den tidlige inddragelse. Det pointeres, at de har skabt en tættere tilknytning mellem forvaltningerne og lokaludvalgene, og at de

er et godt udgangspunkt til at skabe en bedre forståelse for parternes arbejdsvilkår. Det påpeges, at der stadig er rum til forbedring, og et enkelt lokaludvalg har svært ved at se, hvordan det konkret kan anvendes som styringsredskab.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Økonomiforvaltningen har undersøgt og vurderet karakteren og omfanget af forvaltningernes tidlige inddragelse og høringer i 2021 og 2022. Tallene skal tages med et vist forbehold ift. viden om det faktiske niveau i 2024, da særligt 2021 må formodes at have været påvirket af covid-19-pandemien ift. antallet af sager/høringer, og Økonomiforvaltningen ikke har opdaterede tal for 2023. Det er dog forvaltningens vurdering, ud fra den løbende kontakt og kendskab til lokaludvalgenes arbejde, at tallene fortsat giver et rimeligt realistisk billede af det generelle omfang og karakteren af forvaltningssamarbejdet.

I perioden fra 2021-2022 skete der en generel stigning i antallet af høringer på 70%. Det er høringer fra Teknik- og Miljøforvaltningen, der fylder markant mest, men som dog faldt relativt fra 81% i 2021 til 66% i 2022. Der var i alt 325 høringer til de 12 lokaludvalg i 2022. Økonomiforvaltningen noterer sig, at det er yderst positivt, at den forvaltning, der fortsat involverer lokaludvalgenes mest, generelt gør det rigtig godt. Økonomiforvaltningen vil med den forestående evaluering af samarbejdsaftalerne med alle forvaltninger have fokus på, hvilke erfaringer og elementer fra Teknik- og Miljøforvaltningens tilgang og praksis, der kan overføres i højere grad til de øvrige forvaltninger.

I undersøgelsen har Økonomiforvaltningen desuden erfaret, at der i 2022 generelt er blevet givet længere tid til høringerne sammenlignet med 2021. Samtidig er det dog ikke lokaludvalgenes oplevelse, at der er tilstrækkeligt tid til høringerne. Økonomiforvaltningen vurderer, at dette måske også kan have noget at gøre med det øgede omfang af høringer, der tilgår lokaludvalgene, men at det er vigtigt fortsat at arbejde med forvaltningerne om hensigtsmæssige høringsfrister, og at der løbende henvises til samarbejdsaftalerne, hvor de anbefalede høringsfrister indgår.

Det bemærkes desuden af Økonomiforvaltningen, at tilfredshedsgraden generelt er højere i de høringsprocesser, hvor der har været en forudgående tidlig inddragelse af lokaludvalgene, og der har været københavnerinddragelse i 60% af disse tilfælde. Uden tidlig inddragelse har der været københavnerinddragelse i 32% af tilfældene.

Vedr. bydelsplansarbejdet

Lokaludvalgene har altid skulle udarbejde en bydelsplan for deres arbejde i de enkelte bydele hvert 4. år. Med tilpasningen af lokaludvalg blev arbejdet med bydelsplanen fremrykket fra midten til begyndelsen af lokaludvalgenes funktionsperiode. Således, at nye lokaludvalg ikke er aftager af det afgående lokaludvalgs bydelsplan, men udarbejder sin egen.

Samtidig blev det besluttet, at det ikke længere er Borgerrepræsentationen, der skal godkende bydelsplanen, men et lokalt repræsentantskab, for at skabe så megen og bred lokal forankring og ejerskab til bydelsplanen som muligt. Dog drøftes bydelsplanerne på et temamøde i Borgerrepræsentationen umiddelbart efter bydelsplanernes godkendelse. Det skete første gang på møde d. 1. juni 2023 med deltagelse af lokaludvalgsforpersonskredsen.

Det tidligere krav til bydelsplanens tilvejebringelse var, at det skulle ske på grundlag af en arbejdsplan, fastlagt af Økonomiforvaltningen. Det indebar fastlagte plantemaer, overordnede mål for udviklingen, en strategi for dialog og københavnerinddragelse samt procesforløbet og herunder lokaludvalgets medvirken.

I kommissorium for lokaludvalg, er det som noget nyt præciseret, at bydelsplanen skal bygge på fakta om bydelens særkender, behov og interesser og udarbejdes i tæt dialog med bydelens forskellige københavnere. Alle forvaltninger skal gå i tidlig dialog med lokaludvalgene, samt bistå med data, viden, prognoser såvel som centrale politikker og sager af relevans for det enkelte lokaludvalgsområde. Dette skal ske, for at forvaltningerne kan bidrage med deres faglige kvalificering og til realisering af lokaludvalgenes arbejde.

Bydelsplanerne er dermed blevet lokaludvalgets og bydelens egen visions- og arbejdsplan, der opdateres løbende i takt med, at nye aktuelle temaer eller projekter opstår eller eksisterende realiseres. Planerne skal både fungere som et operationelt arbejdsredskab for bydelen og lokaludvalgets realisering af indsatsområder og til dialog med forvaltninger og politikere om bydelens udvikling.

Om lokaludvalgenes erfaringer med bydelsplanarbejdet

- Vedr. processen for udarbejdelse af bydelsplanen

Lige under halvdel af lokaludvalgene nævner arbejdet med bydelsplanerne, som givende og et godt værktøj for den fremtidig udvikling af bydelen. Processen med bydelsplanerne giver lokaludvalgsmedlemmerne mulighed for at blive sat ind i sagerne og styrke samarbejdet internt, samtidig med at de inddrager bredt og udbreder kendskabet til lokaludvalgene i bydelene.

Lidt over halvdelen af lokaludvalgene mener, at processen ligger for tidligt i valgperioden. Det kan virke uoverskuelig og overvældende for nye medlemmer at danne sig et overblik og bidrage til arbejdet så hurtigt efter valget. Et enkelt lokaludvalg udtaler, at selvom det kan være svært at få et overblik, er det en god måde at komme ind i lokaludvalgsarbejdet. Et andet lokaludvalg nævner, at det skaber ejerskab for bydelsplanen, at processen ligger tidligt i funktionsperioden. En tredjedel mener, at de overordnede introduktionsmøder med alle forvaltninger, om deres viden om og arbejde for byen, blev for massivt oven i øvrige introduktionsmøder og kurser om lokaludvalgsarbejdet. Nogle lokaludvalg anbefaler derfor, at processen skubbes et halvt år eller først påbegyndes i år to af valgperioden. Et enkelt lokaludvalg foreslår, at der i stedet for overordnede introduktionsmøder, laves e-vejledningskurser, der kan introducere de nye medlemmer til lokaludvalgenes arbejde både generelt og med bydelsplanen. En fjerdedel af lokaludvalgene udtaler, at de har haft friere rammer og højere metodefrihed end tidligere, hvilket har bidraget til, at de selv har haft mulighed for at udvikle en arbejdsform, der passede til dem.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Økonomiforvaltningen konstaterer, at der er en generel, bred tilfredshed på tværs af lokaludvalgene med at have og udarbejde bydelsplaner. Men også at den tidligere opstart har været for massiv oven i introduktion til lokaludvalgsarbejdet, som nyt medlem. Forvaltningen vil derfor sørge for at tilrettelægge en hensigtsmæssig tids- og procesplan, hvor der er tid til at blive on-boardet før det reelle bydelsplanarbejde går i gang. Det kan f.eks. ske ved at udskyde bydelsplanarbejdet en smule og korte omfanget af forvaltningsmøderne ned til en overordnet, samlet introduktion. Så kan lokaludvalgene efterfølgende vende tilbage til forvaltningerne, når de ved mere om, hvilke visioner og temaer de og bydelen vil have med i bydelsplanen, og dermed hvilket behov der er for faglig sparring.

- Vedr. samarbejdet med fagforvaltninger og Borgerrepræsentation

En tredjedel af lokaludvalgene giver udtryk for at savne rammer for, hvordan bydelsplanerne indgår i forvaltningernes og Rådhusets arbejde i forbindelse med både budget- og inddragelsesprocesser. Det er lokaludvalgenes opfattelse, at bydelsplanerne ikke altid anvendes af forvaltningerne, når der planlægges projekter af relevans herfor. Der peges dog på, at der er gode eksempler på forvaltninger, der inkluderer bydelsplanerne i deres arbejde. Her er det igen Teknik- og Miljøforvaltningen der nævnes konkret, som opleves at orientere sig i bydelsplanerne og f.eks. efter ønske herom, har udarbejdet tværgående trafikplaner. Det er dog efter lokaludvalgenes opfattelse nærmere en sjældenhed end den gængse praksis. Det bemærkes, at hvis

bydelsplanerne benyttes mere i forvaltningernes arbejde, vil det være med til at skabe legitimitet omkring både bydelsplanerne og lokaludvalgenes arbejde.

En tredjedel af lokaludvalgene udtrykker sig desuden positivt om temamødet med Borgerrepræsentationen d. 1. juni 2023, hvor lokaludvalgsforpersonskredsen fik muligheden for at præsentere deres bydelsplaner.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Som det fremgår af Kommissorium for lokaludvalg, er der retningslinjer for, hvornår og hvordan forvaltningerne anvender bydelsplanerne. Således skal de, i sagsforberedelsen til Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget og de stående udvalg, vedr. høringer, indsatser eller politikker, orientere om lokale visioner, temaer eller projekter fra bydelsplanerne i det omfang de vedrører det pågældende sagsområde. Forvaltningerne skal også løbende orientere lokaludvalgene om sager, projekter, politikker, høringer der vedrører eller kan få betydning for indsatsområderne i bydelsplanen.

Økonomiforvaltningen mener, at dette er en god løsning på papiret, men er enig med lokaludvalgene i, at dette langt fra er tilfældet i praksis. Økonomiforvaltningen har dog ingen grund til at tro, at det skyldes, at forvaltningerne ikke vil lytte. Snarere at det er vanskeligt at få udbredt kendskabet og indholdet af bydelsplanerne til alle relevante kroge af kommunens forvaltninger og kontorer, og at forvaltningerne måske overser eller glemmer at henvende sig til lokaludvalgene, når de skal i gang med projekter eller processer af relevans for bydelene.

Lokaludvalgene kan selv være opmærksomme på løbende at gøre forvaltningerne opmærksomme på deres forpligtigelse og de samarbejdsaftaler, der er indgået, når de støder på sager, der ikke er blevet orienteret om. Men Økonomiforvaltningen vil også gerne bistå lokaludvalgene med at udbedre dette. Det kunne først og fremmest være ved at kortlægge, hvor det særligt giver mening at udbrede viden om lokaludvalgenes bydelsplaner, og de forpligtelser, der er vedr. anvendelsen heraf. Der kunne f.eks. aftales en mere direkte kontakt og form på den gensidige dialog og opmærksomhed på sager eller projekter af fælles interesse samt om/hvordan bydelsplanerne måske kan præsenteres mere let tilgængeligt i de enkelte forvaltninger/kontorer.

Mht. temamødet om bydelsplanerne i Borgerrepræsentationen, er det ligeledes Økonomiforvaltningens indtryk, at mødet var en succes for både lokaludvalgsforpersoner og medlemmer af Borgerrepræsentationen. Temamødet fremgår af kommissoriet og vil

således gentage sig hvert 4. år, når bydelsplanerne er godkendt, så længe dette er gældende.